

AZ VARADI DISPUTACIONAC

AVAGY VETELKEDESNEC IGAZAN VALO ELŐ
számlalássa.

AZ ELSŐ NAPNAC vetélkedése.

Mikor a meg regzet Disputacionac napián mind két fél begyült volna, leg előszer az Nagysagos Bekes Gaspar etc, Ő Felsege Masodic Janos, Magyarországnac, Tótor-szágnac, és Horuátországnac etc Királynac szöméllyében, és neuében ecképen szólla.

Ő felsege, a mü kegyelmes wrunc, tüteket azért gyütetöt öszue e Disputaciona, hogy az Istenec igaz es tiszta igeiéből, a mü üdvösségünkne fundamentoma megbizonyitasséc, az egy Atya Istenről, ennek az ő Fiarol, az Iesus Christusrol, és a szent Lélekről, Hogy az hiuek-nec az ő lelki esmeretec meg czendeszediéc: Miért hogy ez lelkünkben iár és üduességünkben: Eszt kéuánnya ő felsege tölletec, Hogy a Disputacio Istenec igeiéne igaz magyarázattyából legyen, Ne sillogismusoc és capcioc által. Czendességgel és keresztyéni szeretettel legyen, És hogy mind ő felsege szöméllyét, mind kedig tünnen magatokat is meg beczüllyétec.

Miért hogy kedig ő felsege engemet méltatlan vóltomra erre választot, hogy e Disputacionac Moderatona legyec, Rendszerént akarom, hogy a Disputacio legyen, és értelemmel. Első nap láttasséc meg, Ki legyen az egy Isten, Melyről az irás gyakor helyen emleközi: Masod Nap, Ki legyen az Atya Istenec egyettlen egy Fia. Har-

mad Nap, a szent Lélekről. Negyed Nap, a Christusnac Istenségéről.

Aszt is tü kegyelmeteknek tuttára adgya Hogy e Disputacionac rendi és igassága nem mutattya, hogy peczétes leuelet adna ő felsége: Azért erről leuelet adni nem akar: Hanem mindenie félt az ő igasságában meg akarja oltalmazni: Szabadságot is ad, ha valamely rész az Disputacionac irását valahoua akar küldeni: Aval ő felsége semmit nem gondol: De itt aszt akaria, hogy az merő szent írásból legyen.

MELIVS Peter kedig a Döbreceni Plebanos a Magyarországi atyafiak képében ezt felele: Mü az Wr Istenec, és ő felségének hálát adunc, hogy kegyelmességéből minékünc, a mü keuánságunkat és Conditionkat meg engedte. Az peczetes leuelet, mü nem a Disputacionac meg erőssítéséért keuannyuc vala, Hanem hogy io moddal és rendel a Disputacio véghöz menne, és az Istenec gyülekezeti épitetnéc. Nem vgy mint ekedig Feyierwarat Disputaltunc, mellyből töb romlás, hogy nem mint épülés köuetközöt.

Hogy kedig minnyáian, a keresztyének a mü keuánságunkat megérczéc, rendszerént ezec a Disputacionac condicioi.

ELSŐ, Holot az Istenec szent Emberi a Szent Léleknek ihleséből szoltanac, Aszt akariuc, hogy a Biblianac betüie éppen¹⁾ és erőszac nélkül megmaradion, miképpen a nyelueknek tulaydonsági mutattyac, Semmiképpen, még az Angyaloknac is meg nem engediük, Hogy valaki a halando emberec közzül vakmerőséggel, nemellyet a Bibliából ki vegyen, Nemellyeket hozá tegyen: Nemellyeket öszue szerkesztessen, Nemellyeket el válaszszon, megváltosztasson, és patuarkodással kétségessé tegye, Mellyec az Istenec könyvében a tulaydon nyelwben be irattanac.

¹⁾ Épen.

MASODIC. A Bibliából elő hozot bizonságot, aszt kéuányuc, Hogy senki az ő feietől ne magyerázza, Hanem, a tellyes szent irásnac tellyes folyássából. Az ellenkezőt, mikor a betüből ellenünc viaskodic, A betüből hamisittyuk meg. Ha kedig a betücket akar magyarazatot tönni: A régi magyarazokat akariuc ellene vetni, Mellyek az ellenkezőnél bölczebec és iobbac. És aszt kéuanyuc, Hogy nagyobb méltosága legyen ebben az ügyben, a régi, egyenlő, igaz, keresztyéni gyülekezetnec, Hogy nem mint imez, auagy amaz hitettlen szeckeuészne.

HARMAD. Soc bizonságoc vadnac az ó testamentomban, mellyeket Christus wrunc önne maga, és az Apastaloc világosson meg magyarásztanac, Aszt kéuányuc, Hogy minden magyarázat, melly ez ellen vetetic, vgy mint hamissan költet dolog, megvetettesséc.

NEGYED. Az ellenkező részne Disputacioianac Cickei, mellyec ugy mint hamissoknac lönni meg győzettetnec, kioltattassanac.

ÖTED. Miért hogy az ellenkező Disputaciora ingerlet minket, Emleközéc meg, hogy ez ő tiszt, Hogy predicálással fen ne kiálczon: Hanem, mint tudos és Isten félőhöz illendő, az okoskodássokat, auagy erőssegeket rendel elő számlallya, Azzoknac hatariban meg maradion, És mindiarást, minden czuffolás nélkül, és meuetség nélkül meg feyteze, és rea felellyen.

HATODSZOR. Tudiuc, Hogy az ellenkező három auagy négy Respondenseket is valasztani szokot. Azzoknac ellenkező feleleteket immár egybe akaria egyenesíteni, Es magánac munkat szörezuén, heiaba mulattya el az üdőt. Azokaért aszt keuanyuc, Hogy ő maga czelekodic ebben: Tagadia, és hamisitsa. Hogy ha kedig az iffiac ellenünc akarnac tusakodni, Vagyon scolanc, mellyben ömagokat farazthattyác.

HETEDSZER. Hogy mind ezec rendel lehessenec, Aszt kéuányuc, Hogy minden félről két Biro valasztasséc, Kic az czeleködetnec rendit igazgassác, Hogy a tisztesség, és mértékletesséc ellen semmi ne czeleködtesséc. Ezeknec tisztí e legyen: Hogy kic az igaz tzél köuül ballagnac, hogy vissza tériczéc és a szolástol meg tilczác.

NYOLTZADSZOR. A mi ebben leg fellyebb valo dolog, Felsegedtől alázatosson eszt kéuányuc, Hogy a mü ellenvetéssünket, az ő erőssegeckel egyetemben, Es az ellenkezőnec az ő feletit, az egész Disputacioban hites iro deákoc által, deac nyelwuen hiuen meg iratatuán, a keresztyenségnec fő Akademiákra Felséged el küldezze, Hogy azoknac itéleti szerént, Auagy kárhosztasséc, Auagy igaznac lönni mondattasséc. Mert senki az vilagosságot nem gyülölheti, és az előtt el nem futhat, Hanem czac az, a ki setétségből születet.

KILENTZEDSZER. Hogy az egész keresztyéni Gyülekezet előtt nyiluán legyen, hogy Felséged valoba kéuánnya, hogy az vetélkedésnec vége legyen, Es ez condicioknac kiszolgaltattassa felől, az Iesus Christusnac minden hiuei czendezb elméuel lehessenec, Alázatosson könyörgünc felségednec, Hogy felséged a töb keresztyen Feiedelmeknec példaia szerént, (mellyec közzül Felségedet kéuányuc tellyes szüuünkből, Hogy Felséged fel magasztaltasséc) Hogy ez condicióknac kiszolgaltatassat peczétes leuéllel felséged meg erőssitse.

DAVID FERENTZ, A FELSÉGES KIRÁLYNAC
Predicatora, az Erdéli Attyafiaac képében röüdeden ec-
képpen felele.

Iollehet, Hogy mü reánc nézue, mü is a Disputacionac rendiről és módiáról condiciokat irhatunc vólna: De mind azon által, hogy a mü ügyünknec igassága minde-
neknél nyiluan legyen, Mindenekben engedelmessec akarunc

lönni. De mind azon által a közenséges igasságnac rendi szerént, főképpen három méltatlan dolgot akarunc meg mutatni, a tü kegyelmetöknecon condicioiban, Melyekre a Disputacio előtt is feleltem vala.

ELSŐ: Aszt akariatoc, Hogy a mint tü az irást magyarazzatoc, és Consequenciakból és köuetközésekből a mit az irásnac értelme ellen kitekertec, hogy annac áll yunc. Eszt kedig mü nem müuelhettyüc. Mert ha mü eszt akartuc volna művelni, Tehát ingyen sem volt volna szükség Disputaciót inditanunc, avagy disputálnunc.

MASOD. aszt akariátoc, hogy én egyedül disputallyác ellenetec. Ha egyedül akartam volna a Disputacionac terhet visselnem, Mi szükség vólt volna Erdélből, és innét Magyarországból az én Attyámfiat mellém hínom. Ezokáért semmiképpen igassággal meg nem vethetitec a Respondenseket.

HARMAD. Hogy ezt kéuányátoc, hogy az Academiákban küldiüc a Disputaciót és azoknac itéleti alá ves süc münen magunkat: Aszt semmiképpen nem müuelhettyüc. Mert azoc minékünc szinte vgyan pöresünc, mint tü: Hanem szent Pál Apastalnac rendelésse szerént, hadiuc az itéletet az halgatókra, és az Istenec tüzére, melly megpróbállya az ezüstet, aranyat, és a pollyuát. De mind ezeket el hagyuan, készüllyünc a Disputaciohoz.

Iarollyunc a düczöségnecon Attyához, és könyeregiünc önekie, Hogy az igaz itéletnecon, és értelemnec Lelkét adia meg minekünc. Hogy az igazt a hamistol meg választhasuc, Es az igazt követhessüc, hogy a mennyei szent Attyánk nac tanyituani lehessünc, az ő szent akaratyá szerént gyümölczet teremthessünc, és ötet düczöithessüc: Ámen: Mi Attyánk, ki vagy mennyekben etc.

David Ferentz
imádsága.

Melius Peter-
nec imádsága.

MELIVS PETER. A kegyelmes Attya Istenec mű is, az ő szent Fiaért könyeregiünc, hogy aszt a szent Lelket adia száiunkba, kit a Prophetáknac és Apastaloknac adot. Tegye aszt tüze a mű szaiunkban, Hogy a hamis tudományokat mint a pozdoriát meg égesse, és meg emészsze: A mű az ördögé, aszt meg roncza, Es mű az Istené, aszt meg epicze, És miképpen meg ígérte, Hogy az ő szent Lelkét az igazságnac megoltalmazásara meg akaria adni, mostan aszt münékünc megadia: Amen. mű Atyanc, ki vagy menynekben etc.

Miuel kedig hogy ő Felsége kéuánsága ez, Hogy leg előszer az egy Isten felől disputállýunc, A Propositionknac rendi és aszt mutattya, Leg előszer azért arról akaroc szólnom.

Deut. 6.

Az Istenec Lelke, Moses ötödic könyuénc hatodic részében, ecképpen szól: Hald meg Izrael: A te Wrad Istened, egy Isten. De miért hogy enec előtte is egynyhanszor szoltunc erről, mind predicacionkban, mind disputacioncban, Azért leg előszer, a kegyelmet kéuánsága és akarattya szerént: Mert ez vala a kegyelmed kéuánsága, Hogy a ki az egy Istenről akar szolni, Ne hozzon más sentenciát, Hanem az Istenec nyiluán valo igeiéből bizonyiczon: Azért, Leg előszer aszt kérdem. Mellyic Prophetanal, auagy Apastalnal vagyon ez meg irua, hogy a ki egy Allatot, és három Szömélt tanyit, Hogy négységet, auagy öttiséget taniczon? Két bizonságot hoz¹⁾ rea, Hól vagyon meg irua, Hogy négységet taniczon. Erre directe meg felelly ennékem. Mert meg látod, Hogy a proposicióknac minden cikkelit az irásból meg akarom látni.

DAVID FERENTZ. A disputaciónac első cikkele ecképpen vagyon. A Haromság, mellyet a Romai Papa etc. Ez ellen Peter wram oly kérdést támaszt, Hól legyen ez meg-

¹⁾ Hozz.

irua, Hogy négységet tanitson, Ki egy Allatot, és három szömélyt tanyit? Mellyic Propheta auagy Apastal irja ezt?

Felelec: Egy propheta sem Apastol nem iria meg a négységet. Mert azoknac üdeiébe ingyen sem vólt ez a tudomány: Hanem mint Daniel meg ieuendólte, Hogy az Antichristus olly Istent imadtat az embereckel, ki felől a mü Attyainc semmit nem tudtanac, Kit sem Abraham, sem Isaac, sem Iacob nem imadtanac: Azonképpen az ő iöuendő mondássa be tellyessedet. Mert a Papa Antichristus wy Istent talált, Egy állatot, És abban három valóba külembező szömélyt, Attyát, Fiut, és szent Lelket: És az egy bizony Istent, kiről szolnac a Prophetác és Apastaloc, Kit a mü Wrunc Iesus Christusnac szent Attyánac mondíác, aszt el hatta, és a helyébe eszt e négységes báluanyt hozta be. Hogy kedig ez nyiluán legyen, Meg tetzic a papássoknac, és a Papázo Doctoroknac ő könyuekből, Mellyekben meg választtyác az Allatot a Szöméllyektől: és viszontag a Szöméllyeket az Allattól. Egy az Allat: három kedig a szömély: Ezokáért Négységet teszen etc.

Dán. 11.

Acto. 3. 5.

Hogy pedig eszt veted, Hogy semmit ne szollyunc, hanem nyiluán valo írásból, nem consequenciákból. Arra eszt felelem: Hogy az üduesség nec fundamentomaban, az Istenről mikor szolunc, Az írásnac folyássa szerént szollyunc. Mert vgyan ha szolni akarunc is, az Isten felől igazán semmit nem tudunc szolni, Ha az ő igeié nec folyássa szerént nem szólunc. Mikor kedig a Pápa léleményiről szolunc, A minémü igéket ő talalt, azokat kel elő szamlálnunc. En tagadom, Hogy a Papai tudomány, az egy Allatrol, és három szömélyről igaz legyen, és az Isten nec könyueben meg találtasséc. Azért, bizonyits te, Hogy igaz legyen.

MELIVS PETER. Io Ferencz wram, Hald meg. Mikor

a mű rendünkről disputacione vólt, Ha fel töttünc, Meg is iatzottuc. Mű aszt mondiuc, Hogy nem mindenestől fogua vagyunc egyessec a Papáual az egy Isten felől való tudományba. A mű sentenciánc az, a mit szent Pál Apasztol, 1. Cor. 8 : megirt. Iol lehet soc Istenec és wrac vadnac, mind mennyekben, mind földön etc. E három, Tudni illic, az Attya, a Fiu, és a szent Lélec, hogy egy Isten legyen, aszt vallyuc. Kegyelmed sententiaia pedig ez, Hogy az egy Isten czac az Attya legyen. Mű aszt mondóc kedig tegnap, Hogy a Fiu az Attyaual egy Isten. Azért bizonyits meg, Hogy czac az Attya legyen egy Isten, Nem az három, Tudni illic az Attya, a Fiu, és szent Lélec. Mű nem tagadiuc, hogy az Attya Isten ne legyen: De nem czac az Attya, Hanem a Fiu is, és a szent Lélec.

DAVID FERENTZ. Hogy az Attya legyen czac az egy Isten, A szent írásban nyiluán valo bizonságinc vadnac.

A NAGYSAGOS BEKES GASPÁR etc.

Bizonnyiczatoc meg tü, Hogy az egy Allatban, a három Szömély legyen: és a tü vallástoc mellé állunc.

DAVID FERENTZ. Péter wram magyarázattya, tudni illik, Hogy a három legyen egy Isten, Christus Wrunc ellen, az egész szent írás ellen vagyon. Oka imez. Mert aszt az Izraelnec Istenét, szent Iánosnac nyoltzadic részében, Nem ömagarol, sem a szent Lélekről, Hanem az ő szent Attyaról magyarázza.

Hogy kedig előszer küldet Corintusbeliek nec 8. részéből¹⁾ bizonyítani akarod, hogy a három egy Isten legyen, Pál Apastal ellen, és az ő vallástétele ellen vagyon. Mert azt mondia: Münékünc kedig egy Istenünc vagyon, amaz Attya, kitől mindenec vadnac. Mikor ki feiezet képpen

¹⁾ Korinthusbeliekhez küldött első levél 8-ik részéből.

neuezi az Attyát egy Istenec lönni, Semmi képpen kettőt, auagy harmat nem érthet.

Touábba, Hogy ha az egy Istenec Neuében értene az Iesus Christust is, Semmiképpen nem mondhatna annac vtánna vgyan azon felől, Hogy egy Wr legyen, Ki által mindenec vadnac. Mert külemb szolásnac módia, Egy Isten, És, Egy Wr. Mert a Christus Wr, miért hogy wrra és Christussa rendeltetett, És olly New adatott ő nekie, melly minden Newnec felette vagyon.

CEGLEDI GYÖRGY, WARADI PREDICATOR.

Aszt kérdem Ferentz wram, Ha a disputacionac Cic-
kelit mü ellenünc, auagy a Papistác ellen irtadé?

HELTAI GASPARG, COLOSUARI PREDICATOR.

Attyámfia, György wram: Mutasd meg, Miczoda kü-
lembőség vagyon a tü vallástoc közet, az egy Isten felől
etc. És a Papistác közet. Mert ha eszt meg mondiatoc, Te-
hat Ferentz wram valaszt teszen kérdéssedre.

*Haluán eszt a Felséges Király, Rayta ragada, Es ő
maga kéuani kezde tölec, Hogy meg mondanac, és meg
mutatnac, Miczoda külembőség volna az ő tudományoc
közet, Es a Papistaké közet, az egy Isten felől: De sem-
mit nem akaránac felelni: Noha Bekes Gaspar etc. is
egynyihanszor intene őket.*

MELIVS PETER. Mikor mü aszt vallyuc, Hogy e három,
Attya, Fiu, és szent Lélec Isten legyen, Harom tanukat val-
lunc lönni mennyben, Az Attyát, a szolo Fiat, és a szent
Lelket. Nem harom Istent vallunc, Sem Papa tudományat
köuettyüc. De bizonyicza meg kegyelmet, Ferentz wram,
Hogy negységet tanitunc. Mert mü mind az Allatot, mind
a Szömélt el hattuc. Még Feyer warat hogy valanc, ellene

NOTA. mondotunc mü ezzeknec. És aszt tanyittyuc, Hogy e ha-
 Eszt ennekvta-
 na peter papromnac, Tudni illic az Attyánac, Fiunac, és a szent Lé-
 meg tagadia.
 Mert mind ő, lekneec egy Istenségec vagyon.

DAVID FERENTZ. Hallya meg az Istenec gyüleközeti.
 Nem tartozunc egyebet bizonyítani az irásbol, Hanem aszt,
 a mi a mü üduességünkneec fundamentoma. Semmiképpen
 nem tagadhattyatoc, Hogy a ki egy állatot és három szö-
 mélyt tanyit, Hogy az Négységet nem tanitana. Mert kü-
 lemb az Allat a Szöméllyektől: A szöméllyec kedig az Al-
 lattól. A tü vallástoc szerént, az Allat nem szömély: A
 Szömély sem Allat. Az előt aszt vallátoc, Hogy az egy ál-
 latban legyen az három szömély. Most kedig az egy Is-
 tenben három külembező tulaydonságot mondatoc. A Pa-
 pássoc vgyan ezent tanyitnac, Lássác meg az ő irássokat.
 Méltán mondom hát: A kic egy Alatban három szömélyt
 vallanac, Hogy a Papát köuetic, és Négységet tanitnac.

MELIVS PETER. Eszt kéuanyuc töled, Hogy meg
 mutassad, Mellyic Propheta, auagy Apastol irta eszt, Hogy
 a ki egy Istenségben mondia lönni a harmat, Tudni il-
 lic, az Attyat, a Fiut, és a szent Lelket, hogy négysé-
 get tanit.

DAVID FERENTZ. Harmat tanítani egyben, nem egyéb,
 hanem Négység. Mert mindenic a háromnac külemb attol,
 a kibe vagyon. Bizonyítsátoc meg tü, Hogy az egy Allat-
 ban, auagy Istenségben három külembező tulaydonság le-
 gyen. Mondmeg, Ezé a tü vallástoc, auagy nem?

MELIVS PETER. Meg mondám az elét is, Iol is tu-
 dod, Hogy mü még a Feyeruari disputacioban meg vetettüc
 ez igéket, Allat, Szömély.

DAVID FERENTZ. Vgy vagyon, Egyszer el allattatoc
 vala melőlec. Azért annac vtánna elő vetétec, És esmet
 éltetec velec. Egy kedig az értelem, Akar aszt mondiad,

Egy Allatban vagyon a három szömély: Akar, Egy Istenségben vagyon a három külembező tulaydonság: Akar, Annac a háromnac egy Istenségec vagyon. Mindenic vallás a szent irás ellen vagyon. Mert Christus Wrunc, Pál Apastol, Hitünknecc ága is az egy Istent nem háromnac magyarázzac lönni, Hanem egynecc, tudni illic, az Attya Istennec, ki a mü Wrunc Iesus Christusnac szent Attya.

MELIVS PETER. Mü nem tagadiuc, Hogy az egy Isten, az Attya ne legyen. De aszt tagadiuc, Hogy nem czac az Attya legyen egy Isten: Hanem a Fiu, és a szent Lélec. Bizonyicz meg, Hogy czac az Attya legyen az egy Isten, Es nem a Fiu, és a szent Lélec.

DAVID FERENTZ. Péter wram aszt kéuanya, Hogy meg bizonyiczam, Hogy az egy Isten czac az Attya legyen: Es nem az Attya, Fiu, és szent Lélec egyszersmind. Im meg bizonyitom.

Leg előszer, Moses öt⁵edic könyuénec negyedic Részében imigy szol Moses: Mind azzoc szerént, mellyeket mü-éröttünc czeleködet a mü Iehoua Istenünc Egiptusba, szömed láttára, Hogy meg⁴esmeriéd, Hogy az Iehoua te Istened, Es ninczen töb az egynél.

Annac vtánna ezen könywnec hatodic részében eszt mondia Moses: Hald meg Izrael: A te wrad Istened Egy Isten.

Esmet ezen könywnec, 32. részében eszt mondia: Lásatoc meg, Hogy én egyedül vagyoc, Es én köuülem más Isten ninczen.

Ez igéket Christus Wrunc szent Iánosnac 8. részében, az ő Attyarol magyarázza. Tizenhetedic részében pedig czac az ő Attyát egyedül mondia bizony Istennec lönni.

Esaiás Prophetanac kedig 43. 44. és 45, Részében

nyiluan ecképpen szol az egy Isten: Czac én egyedül, Es senki én velem etc. Mikoron eszt mondia: Czac én egyedül etc., Mindeneket kirekeszt, Mert a hol czac egyedül egy vagyon, és senki ő vele, Sem kettőt, Sem harmatot nem érthetz.

Pál Apastolnac pedig magyarazattya 1. Cor. 8. Eph. 4, vgyan ezent bizonyittya. Mert eszt mondia: Münékünc kedig egy Istenünc vagyon, amaz Attya. Nem tönne hozza ama kimutato igét, hogy ha az Attya köuül többre és másra kellene értenünc.

Im nyiluan meg bizonyítottam a Prophetáknac irasibol, Christus Wrunknac, Es Pál Apastolnac vallástételéből, Hogy az egy Isten, az Attya legyen, Nem am az három egyszers mind.

MELIVS PETER. Ferentz wramtol eszt kéuanom vala, Hogy meg bizonyítsa, Hogy az Attya Isten legyen czac az egy igaz Isten: Nem a Fiu, és a szent Lélec. De meg nem bizonyithata. En kedig megbizonyitom, Hogy nem czac az Attya legyen az egy Isten, Hanem az Attyaual a Fiu is, és a szent Lélec.

Leg előszer, Azon Isten, melly Mosesnec ötödic könyuénecc hatodic részében aszt mondia: Hald meg Izrael: A te wrad Istened egy Isten, Azon mondia: A te wradat Istenedet ne kesertsed. Pál Apastol pedig, 1. Cor. 10, aszt mondia, Hogy a pusztában a Christust késértötéc. Köuetközic hát, Hogy az az egy isten, Nem czac az Attya legyen, Hanem a Fiu is.

Másodszor. Szent Daud, 68. énekében, magasztaltatic az az Isten, Ki az ő népét Egiptusbol kihozta, és czodakat töt. Pál Apastol kedig, Ephes. 4, az igéket az Iesus Christusrol magyarázza. Köuetközic tehát, Hogy nem czac az Attya, Hanem a Fiu is azon egy Isten legyen, ki Egiptusbol az ő népét ki hozta.

Harmadszor. Azon Isten, ki kihozta az ő népét Egiptusnac fokságabol, panaszkodik, Hogy az ő népe őtet kesértötte a pusztában, Psalm. 94. Pál Apastol, a Sidoknac irt leueléneec harmadic részében aszt a szent Lélekről magyarázza. Azokaért, Miképpen a szent Lélec szol: Ha ma az ő szauát hallandiátoc, Meg ne keményitsétec a tü szüeteket. Köuetközic azért, Hogy nem czac az Attya legyen az egy Isten, Hanem mind harman, Attya, Fiu, és szent Lélec.

DAVID FERENTZ. Peter wram nem az én magyarázatomat, Hanem Christus Wrunkét, szent Ianosnac nyoltzadic részében: Peter Apastolét, Acto. 2. 3. 5. Es Pál Apastolét. 1. Cor. 8. Ephes. 4, rontani akara. Mert ezec, az egy Istent, Nem háromról, Hanem az Attyáról magyarázzác. Oluassác a keresztyéneec ezeket a bizonságokat az wy testamentomnac könyuébe.

Hogy kedig Peter wram Pál Apastolnac beszédit forgattya, mellyeket meg irta, 1. Cor. 10, Pál Apastol nem mondia aszt, Hogy amazoc késértöttec a Christust: Hanem megvalaszttya mütölnöc. Mü, vgy mond, Ne késértsüc a Christust: (Es szent Pal nem amaz kétszer születet Christust emlegeti. Mert arról nem predicállot soha semmit: Hanem czac aszt, Ki fogantatott szent Lélektől, Es a fogantatásba meg kenetet, és az által Christussá, és mü Wrunká lött: Kit az egy Attya Isten minékünc aiánlot, Hogy őtet halgassuc: Es kiről iöuendöltetett Moses Prophéta által, Deut. 18: Hogy a ki annac az ő beszédét meg veti, Hogy az Isten azon boszszut állani akar) Mondom mü ne késértsüc, kiknec a Christus immar meg adatott: Miképpen amazoc meg késértöttéc, Kit késértötteneec kedig az Izrael fiai a pusztában? A Christusté? Nem: Mert ingyen sem születöt vala ackor. Kiczodát tehat? Az egy Attya Istent.

Hogy pedig ez vgy legyen, Oluassác el a szent irást, Exo. 20. Ios. 24. Psalm. 79. 135. Nehem. 9. Act. 3. 7: és ott a helyyeken a szent iras az Izrael népének Egiptusból valo kihozássat czac az Attya Istenec egyedül tuladonyittyá.

Semmiképpen hát e bizonságból nem köuetközic, Hogy a Fiu is azon egy Isten legyen, ki az Attya. Bizonyicza meg Peter wram, Hogy valahon az irás a Christust egy Istenec neuezi, és menten mellé álloc, és ő véle együt vallom, Hogy nem czac az Attya, Hanem a Fiu is azon egy Isten legyen.

Másodszor. Ha vgyan vgy kellene értenünc, hogy a Christust kesertettéc a Sidók a pusztában, Még is nem köuetközic abból, Hogy a Christus azon Isten legyen, ki az Attya. Mert Pál Apastol önne magá meg magyarázza, Miképpen lött ez e kesértés. Eze, vgymond, példaül löttene. Miképpen ezokaért a lelki köszicklából ittanac, Azonképpen kesértötéc a Christust. De az példában lött, és más képpen nem lehetet, Holot az ó Testamentomba a Christus másképpen nem vólt, Hanem czac abrazatokban.

Harmadszor. Hogy a Soltár könywnec 44. részéből vót bizonságot, a Sidoknac irt leueleből elő hozza, Hol azt mondia szent Pál, Hogy a szent Lélec mondotta legyen eszt e beszédet: Abbol nem köuetközic, Hogy a szent Lélec legyen az egy Isten. Oka imez: Mert soholt az Istenec igéie a szent Lelket azon egy Istenec nem neuezi. A mellyet az irásnac folyássa szerént szolnac a Prophetác, mikoron eszt mondiác: Az Isten szol: Az Iehova eszt mondia: A szent Lélec szól, avagy, eszt mondia: Az Iehouanac Lelke szolt én bennem etc, Nem azt akariác mondani, mit te Peter wram, ki akarnál saytolni belőle. Bizonyicz meg, Peter wram, Hogy a szent irásban a szent Lélec egy Istenec neuesztesséc, Es vallássodat iaualom.

MELIVS PETER. Nem aszt bizonyittya, Ferentz wram, a mit mü tőle kérdünc, Hanem másrol szól, czac hogy el feleytsüc, mit mondotunc. Ez a mü kérdéssünc, Hogy ha azoc, kie egy Istenségbe mondiác lönni az Attyát, Fiut, és szent Lelket: Auagy, Az három mennyei tanu, hogy egy ne legyen. Eszt nem bizonyítottad. Mü kedig aszt deréc szent irásbol meg bizonyitattuc, Hogy az a három egy Isten legyen.

Pál Apastolnac mondássát 1. Cor. 10: hamissan magyarázza, az Istenec Lelke ellen: Minnyaian isznac vala a Lelki kőszicklából, Melly őket köueti vala. Nem a kőszickla köueti vala őket, Hanem a lelki kőszickla, a Christus: Ama testi kőszicklabol a barmok is iuanac: De iméből czac a hiuec: Azért mondom hamisnac a te magyarázatodat.

Masodszor. Pál Apastol nem az Attyáról szol, Hanem a Christusrol. A Soltar könywnec, 44. részében, a szent Lélekről szol, Es Iehouanác és Adonainac neuezi, Az az, Imádando Istenec.

Hogy Nehemiásnac, 9 részéből, a teremő Istent egyedül bizonyitod, Hogy ő kihosztá az Izrael népét Egiptusbol: Mü nem tagadiuc, Hogy az Attya Isten ne legyen teremő, és hogy a kihosztá az ő népét Egiptusbol: De nem egyedül, Hanem az ő Fiaual, és a szent Léleckel egyetemben. Mert az ő Istenségec el szackathatlan. 2. Samuel. 7, mondatic: Az Istenec mentenec el, Es ki hosztác a népet a fokságbol. Nem szol itt az irás a báluanyokrol, Hanem az Attyáról, a Fiuro, és szent Lélekről: Még is bizonyiczad, Hogy czac az Attya hosztá ki a népet Egiptusnac fokságából, Es nem a Fiu, és a szent Lélec.

DAVID EFRENTZ. A mü vetélködéssünc erről vagyon. En eszt mondom, Hogy az egy Isten czac az Attya. Peter

wram penig, Hogy nem czac az Attya, Hanem a Fiu, és szent Lélec. Bizonyits meg, Hogy a szent Lélec, és a Fiu valoban egyedül, és ömagatol valo Istenec neuesztessenec, mint az Attya.

Hogy kedig czac az Attya legyen egyedül az Isten, ki kihozta az Izrael népet Egiptusnac fokságából, Nyiluan valo képpen meg bizonyítottuc. Act. 13. kedig ecképpen szól Pál Apastol: Az Izrael népének Istene valasztotta a mü Attyainkat, Es aszt a népet fel magasztalta, Mikoron iöneuényec volnánac Egiptus földében etc. Nyiluan vagyon Pál Apastolnac vallástételéből, Hogy czac az Attya Isten hozta ki a népet Egiptusból, Es minden czodákat czac ő czelekötte az ő hatalmas kezéuel. Mert Pál Apastol aszt mondia: Hogy az vtan soc esztendő múlua hozta ki az Attya Isten az Üduezitő Iesust, Daudnac maguából: Hogy hozta volna ki a Christus a népet Egiptusnac fokságából, Ha az vtán az Attya Isten Daudnac maguából, az ő Lelkéneec általa formáltatta ötet?

Hogy pedig a lelki kőszicklat neuezi szent Pál Apastol, Nem azért müueli, Hogy testi és külső kőszicklanem volt volna, Es hogy czac a hiuec ittanaec volna abban. Mert vtánna veti: Es sokakat ő közülec nem keduelle az Isten, Mert a pusztaban elhullanac. Lelki kőszicklanac neuezi, Az Lelki iedzésért. Mert az a viz iedzette a Christust: ki szent Ianosnac hetedic részében önnen magát élő viznec neuezi, Es a szomiuhozokat ömagához hiya.

Eszt ved eszedben, Hogy minden Sacramentomban kettő vagyon. Külső, Es Belső. A külső, testi dolog. A belső, Lelki, a belső iedzésért, Es ezért, az iedzésért neuezi szent Pál a pustabeli kőszicklát, Lelki kőszicklanac. Eszt kérdem kedig mostan töled, Peter wram, Ha a testi

köszickla valóban Christus vólté? Auagy, Ha czac annac abrazattya volt?

Hogy kedig az üdöt annyi soc heaba valo hánkodással el ne mulassuc. Bizonyicz meg, Hogy a Fiu, és a szent Lélek a szent irásban egy Istenec neuesztessenec. Ha eszt meg bizonyitod: Igaz leszen a te vallássod. De ha meg nem bizonyitod: meg nem álhat semmiképpen a te vallássod.

MELIVS PETER. A mit mü reánc Papai modra mondasz, Aszt tagadiuc. Vallyuc kedig a Christust vgy teremtonec lönni, mint az Attyát, Es öröcké áldando Istenec, Rom. 9. Szent Ianos Euangeliomanac 5. részében vgy mond a Christus: Az én Attyám mind eddig munkáldic, En is munkáldom. Nem reckesztem ki a Christust, Noha az Attya czeleködic mindeneket a Fiuban. De meg bizonyitsad, Hogy czac az Attya hozta ki az Israel népét Egiptusbol, és nem a Fiu, és a szent Lélec. De ha én meg nem bizonyitom, hogy mind a három teremto legyen, Bator meg szegyenüllyec és tisztességem ne legyen ő Felsége előtt, Es az Istenec gyüleközeti előtt.

Melius Peter-
nec fogadása.

Az Figurarol aszt mondom, Hogy nem vgy vagyon: Hanem mü reanc applicállya. Meg mondia, Miben voltac példac, Tudni illic, Hogy báluány imadoc ne legyünc, Paráznac ne legyünc. Aszt mondom, Hogy kettő volt a Figura. Egyic, Melly czac ő reaioc nézet. Masic esmet mü reánc: Ennec czac a lelki dolgai néznecc mü reánc.

DAVID FERENTZ. Nyiluán valo és vilagos Pál Apastol mondássa, Hogy mind mü nékünc, és önekiec példaban löttenecc az ó testamentombeli czelekedetec. Peter wram tagadia eszt. Pál Apastol pedig eszt bizonyittya.

Még is keuánnya Peter wram, hogy meg bizonyiczam, Hogy az Attya Isten czac egyedül hozta ki az Egiptus fokságabol az Israel népet. Ez kedig nyiluan bizonyita-

tic. Mert az az Isten, ki aszt mondja: Czac egyedül én, Es senki én velem: az hozta ki a Sido népet Egiptusból. Ha harman hoztác volna ki: Semmiképpen meg nem álna az Attya Istenec bizonságtétele, Holot eszt mondia: Czac egyedül én czeleköttem, Es senki én velem. Christus Wrunc sem mondhatta volna: Czac tégedet esmerienec egyedül igaz Istenec lönni, Iohan. 17. Vgyan azon, a ki kihozta az ő népet, A ki szöüetséget tött a pusztában az ő népéuel, A ki a törüént adta önékic, Es ki megígérte a Messiast. Mind ezeket az egy Iehoua Istenec, a Iesus Christus Attyánac tulaydonyittya a szent irás.

MELIVS PETER. Protestaloc, Hogy eszt kéuányuc ő tölle, Hogy megbizonyicza, Hogy czac az Attya hozta ki az Izrael népet Egiptusból. Mü kedig aszt mondiuc, Hogy az Iehoua Elohim hozta ki, Az az, Az Attya, Fiu és szent Lélec. Mert Pál Apastol Rom. 14. az Iesus Christusrol magyarázza aszt, Hogy egyedül ő, és senki ő véle fondálta a földet, és teremttötte az egeket.

DAVID EERENTZ. Az az Isten, ki a Sidoknac aszt kiálttja: Czac egyedül vagyoc én, Es senki én velem, Az hoztaé ki a Sido népet Egiptusból?

MELIVS PETER. A hozta ki őket.

DAVID FERENTZ. Eszt az egy és ömagatol valo Istent, Christus Wrunc, szent Ianosnac, 8. részében, mondia az ő Attyánac lönni.

Masodszor: A szent irás aszt az Istent, ki az Israel népét kihozta Egiptusból, neuezi Abrahamnac, Isaaknac, és Iakobnac Istenének. Eszt kedig Peter és Pál Apastoloc, nem az Haromságról, Hanem az Iesus Christus Attyaról magyarázzác, Act. 3. 5. 13.

Hogy kedig Pál Apastol Esaiasnac, 45. részéből a Christusrol magyarázza ime mondást: Ennékem haiol

meg minden térd, Nem azért műveli, Hogy azt bizonyítana, Hogy a Christus azon Isten volna, ki Esaias Prophetánál eszt mondia: En csináltam a földet, Es az embert azon én teremtettem: Az én kezeim teriesztettéc ki az egeket: Hanem, Hogy meg bizonyicza, Hogy az Attya Isten eszt a méltóságot és tisztességet adta ő nékie, Hogy ez világot meg itéllye, Es minden térd meg hajollyon az ő neuében. Lásd meg, Rom. 14. Phil. 2.

En is protestaloc, Hogy Peter wram mind eddig meg nem bizonyithatta, Hogy mind a három, Tudni illic az Attya, a Fiu, és a szent Lélec egyszers mind hozta volna ki az Israel népet Egiptusbol. Mutassa meg, Hol szol az Istenec lelke olyan képpen. Ha megmutathattya: Kész vagyoc engednem.

En Christus Wrunc magyarázattya szerént, Es Pál Apastolnac 1. Cor, 8. az Attya Istent mondom annac az egy Istenec lönni, ki kihozta az Israel népet Egiptusbol. Mert azt mutattya Pál Apastol, mikoron az igetskét, I L L E, hoza teszi, monduán: Amaz Attya. Még is mondom: Ha az a három egy Isten, Tehát irua leszen valahol a szent írásban: Azonképpen ez is, Hogy a Fiu is egy legyen, A szent Lélec is. Ezokaért bizonyicza meg Melius Peter, Es mutassa meg, hol vagyon olyan képpen meg iruán a szent írásban. Hogy nyiluan legyen, Melly-nec vallássá igazb.

MELIVS PETER. Aszt keuanoc, Hogy a mit tagadunc, Aszt bizonyitanad. De a mit nem tagadunc, Aszt bizonyított. Hogy czac az Attyára magyarázod az egy Istent, ki kihozta az Israel népet a fokságbol, Es nem a Fiura, és a szent Lélekre eszt mondom hogy hamis. Mert ez Attya Isten, vgy egyedül valo Isten, Hogy szüli az ő Fiát, Es tőle, és a Fiatol származic a szent Lélec. Ezecek pedig noha

harman vадnac, Azért nem három, hanem egy Isten, kinec tulaydona az valasztás és üduezites, Es az Israel népenc a fokságbol valo kihozássa egyaránt néz mind a háromra. Mert szent Ianosnac ötödic részében eképpen szol Christus Wrunc: Az én Attyám mind eddig munkálkodic, En is munkálkodom. Szent Ianosnac nyolczadic részében, mikor aszt mondia, A tü Istentec, én Attyám, Nem vgy mondia az egy Istent Attyanac lönni, Hogy ömagát, és a szent Lelket kirekesztene az Attyánac Istenségéből. Kireckesztí magát és a szent Lelket az Attyánac Attyaságából: Mert a Fiu nem szülő attya, Sem a szent Lélec: de az Attyánac Istenségéből ki nem reckesztí magát, Sem a szent Lelket: Mert aszt mondia: A mit az én Attyám czeleködi, En is hasonlatos képpen czeleködem. A Keresztségben és az egy Istenségben be foglaltatnac mind a Fiu, s mind a szent Lélec. Vgy szol szent Ianos: 1. Joh. 5, harman vадnac, kic bizonságot tesz nec mennyben, Az Attya, a szolo Fia, és a szent Lélec. Ezzec kedig e harman egyec.

Hogy kedig szent Ianosnac 17. részében láttatic, mint ha czac az Attyáról szolna, Bizonyitom, Hogy nem: Mert ő magát ki nem reckesztí, Mikor aszt mondia: Es kit elboczáttál, az Iesus Christust.

Masodszor bizonyitom a Subiectumból. Az örec élet, Az egy igaz Istent meg esmerni: De a Christus az öröc élet: Azért a Christus is az egy igaz Isten. Mondom azért, Hogy a Christus szinte vgy az öröc élet mint az Attya. Senkinec a Fiu az örec életet nem adia az attya nélkül, Sem az Attya a Fiu nélkül. Ezokaért, Ez az egy igaz Isten, a ki az örec élet: De a Christus az öröc élet: Köuetközic hát, Hogy a Christus legyen az egy igaz és ömagatol valo Isten.

Touábba: Mikor Pál Apastol 1. Corinth. 8, amaz Attyát mondia egy Istenec lönni, Nem reckeszi ki a Fiat, és a szent Lelket. Mert vtánna veti: Egy Wr, Iesus Christus. Másut kedig: Egy Lélec. Azért, Nem a Fiat reckeszi ki, Sem a szent Lelket, hanem a báluanyokat.

Végezetre, Pál Apastol, Acto. 13. Nem vgy mondia egy Istenec az Attyát, hogy a Fiat kireckesztene: Mert ninczen ott, Nem a Fiu. Hogy kedig Daudnac maguát neuezi, Szol a Christusnac emberségéről, Nem Istenségéről. Mert az emberség öröktől foguán nem volt. A hol az Attyát neuezi Israel Istenénece, nem reckeszi ki a Fiut és a szent Lelket: Mert aszt mondia: En, és az én Attyám egyec vagyunc, A mi tiyed attyám, Az enim is: Es a mi enim: Az tiyed is. Az Attyám én bennem vagyon: En kedig az én Attyamba.

Minec előtte Daudnac maguát fel vötte volna, Iehouah Angyalnac neuesztetic az Iesus Christus, Act. 7. Az Attya nem mondathatic elküldet Angyalnac. Hogy kedig az az Angyal a Christus lött legyen, Ose. 12: meg bizonyitatic. A férflu, ki tussakodic vala Iacobbal, Iehouanac neuesztetic, Seregec Wranac Istenénece. Szent Daud a Soltár könywnec 68 részében: A ki magasságban fel ment, Az hozta ki az Israel népet. Nem az Attya ment mennyben, hanem az Iesus Christus. Mü protestalunc az Isten előtt, Hogy mü mindent bizonyitunc, Te kedig nem bizonyitasz semmit.

AZ N. BEKES GASPAR etc. Miért mered eszt mondani, io Peter wram? Hiszen fülunc vagyon, hallyuc és hallottuc, hogy nyiluán meg bizonyította, Hogy czac az Attya Isten egyedül, az ő hatalmas ereiéuel, és senki ő véle, hozta ki a Sido népet Egiptusnac fokságabol. De aszt kérdem tölled: Az az Angyal, ki a czipke bokorban volt, Azé az egy Isten?

MELIVS PETER. Azon az Angyalon a Christust érttyüc.
 DAVID FERENTZ. Christus Wrunc szent Mathenac 22. részében, és szent Mark 12. részében ellene szol Melius Peter értelménec: és magyarázza aszt az historiát az ő mennyei szent Attyáról: Szent Istuán is, Act. 7. Christus Wrunc pedig szent Ianosnac 20. részében meg magyarázza, Miczoda Isten legyen, Mikoron aszt ő Attyanac, és mü Attyánknac mondia lönni.

Peter wramnac meg kell vala bizonyítani, Hogy a három, Tudni illic, az Attya, a Fiu, és a szent Lélec egyszer mind hozta vala ki az Egiptusnac földéből a Sido népet. Eszt kedig czac egy betüel is nem bizonyította. Erről ezokaért én is protestaloc.

Szent Ianosnac ötödic részéből akara bizonyítani, Holot Christus Wrunc ecképpen szol: Az én Attyám mind eddig munkalkodot, En is munkalkodom. Ha szinte meg engednem is, a mint magyarázza, Tudni illic, az ó testamentombeli czelekedettről, Még sem bizonyította, Hogy mind a három hozta volna ki a Sido népet Eiptusnac fokságabol: Mert czac kettőről vagyon itt emléközet, Tudni illic, Az Attyáról, és a Fiuról.

De nyiluán vagyon, Hogy nem az ó Testamentomnac az ő czelekedetiről szol Christus Wrunc ez igékbe: Mert nem mondia: En is czeleköttem az ó testamentomban: Hanem eszt mondia: En is czelekedem, ielen valo czelekedetekről szol, Nem elmultakrol. A ielen valo czelekedet pedig vala az ő czodatétele, Hogy a kórat meg gyógyította vala, az ő Attyánac ereie és hatalmassága által, Iohan. 5.

Hogy pedig ez igaz legyen, Ezen Euangelista írásnac folyássabol meg bizonyítatic. Mert a Sidoc káromlyác vala a Christust, Hogy az innepet meg feytötte¹⁾ volna. Ő

¹⁾ Megfertéztette, megrontotta.

kedig meg menti magát az ő mennyei szent Attyaual, Müvel hogy az czelekötte volna a czodát ő általa: Miképpen Christus Wrunc masut eszt világosban meg ielenti és meg magyarázza, monduán: A czudakat, mellyeket én teszec, Nem én czeleködem azokat, Hanem az én Attyám én bennem. Az élő Attya czeleködi én bennem a czudakat. Nem szól az ó testamentombeli czelekedetekről: Mert ha azzokrol szólna, Es ha valamit czeleködet volna az ó testamentomban, Sem őmaga, Sem az Euangelistác el nem titkoltác volna. A szent Euangelistác pedig rend szerént iriác meg a Christusnac czeleködetit, De egyről sem emlekne, mellyet az ó testamentomban czeleködet volna. Szent Lukácz ecképpen kezdi a könyuet, mellyet irt az APastoloknac czelekedetiről: Hogy az előtt az ő Euangeliomaban meg irta mind azzokat, mellyeket a mü Wrunc Iesus Christus czelekedet, és tanitot. Lássac a keresztyénec. Egyről sem emleközi, mellyet ó testamentomban czelekedet volna.

Hogy kedig szent Ianosnac nyoltzadic részéből akard bizonyítani, Hogy a Christus ki nem rekesztettic azokkal az igeckel, Holot aszt mondia, Hogy az ő Attya Israel Istene, Bizony hogy czodalkozom raytad, Minémü vakmerőséggel tekered és vissza magyarázod az irast. Aszt mondd, Hogy nem rekesztetic. Mutas irást rolla, Hol mondia a Christus, Hogy ötet is oda kel érteni? Soha irást nem adhatz rolla.

Azonképpen, Mikoron Christus Wrunc aszt mondia: Ez az örec élet, Hogy tégedet esmerienec czac egyedül bizony Istenec lönni, Mint glossalod ezeket az nyiluán valo igéket? Hogy semmi Agoston barath nem ér veled. Christus ki feiezet igéckel mondia, Hogy az ő Attya czac egyedül a bizony Isten. Te kedig minden emberekne er-

telme ellen töb Isteneket akarsz belé reckeszteni: Maga szoros az ágy: nem férnec többen oda etc.

Aszt mondod, Hogy Christus az öröc élet, Es hogy ő adia az öröc életet, Es abbol consequenciaskodol, hogy egy legyen. De mind heiába. Mert Christus Wrunc valást teszen erről, és meg magyarázza, Miképpen ő adia az öröc életet, Iohan. 5. Mert aszt mondia, Hogy az Attya adta ő nekie az öröc életet, Hogy az ő hiueinec adia. Ha azon Isten volna: Semmiképpen annac Fia nem lehetne. Ez az oka: Hogy a magyarázat meg nem álhat.

Masodszor: Hogy ha e mondásban: Czac tegedet egyedül esmerienec igaz Istenec lönni, be reckesztetic a Fiu, Haszontalan amaz ige, melly vgyan ottan mindiarást köuetközic: Es az Iesust, kit te el boczáttal, hogy az legyen a Christus, auagy az igaz Messias. Ha kedig aszt mondod, hogy ez igéckel: Kit el boczáttal a Iesust, be reckesztetic, Tehat az Attya is elboczáttatott. De ez hamis, még a tü vallástoc szerént is. Semmiképpen hát ez az vallás meg nem álhat.

Hogy kedig Peter wram okoskodic ecképpen: A Christus az örec élet: Ezokaért a Christus egyedül czac, és ő magatól valo Isten: Ez heaba valo okoskodas: Mert nem köuetközic belöle. Mert miképpen legyen Christus az öröc élet, önen maga meg magyarázza: Mert az Attya adta őnekie. De itt Christus Wrunc nem aszt magyarázza, Ki legyen az öröc élet, Hanem, Miképpen adatic az öröc élet, Tudni illic, Ha az Attyát egyedül bizony Istenec esmeriüc lönni, Es az Iesust, hogy az legyen az Messias auagy Christus. Ha a Christus bereckesztetnec az igékben, Czac tégedet egyedül, Semmiképpen nem álhatna e szolásnac módia: Czac tégedet. Söt abbol kireckeszti, Mikor aszt mondia: Es kit elboczáttal etc.

Másodszor: Bizonyítani akarád, Hogy az egy Istenen, mind a harmat kellyen érteni. Mert Pál Apastol 1. Cor. 8: mind a harmat be foglallya, Mikoron aszt mondia: Minékünc kedig czac egy Istenünc vagyon, ki amaz Attya. Aszt mondod, Hogy szent Pál mind a Fiut, s mind a szent Lelket az Attyaba be reckeszi, és benne kel meg érteni. Ezt pedig Pál Apastol nem müeli: és az ő mondássabol ki nem tekerethet: Mert az egy Istent czac az Attyát neuezi: A Christust kedig egy Wrnac, Nem egy Istenec neuezi. Mert ötet az Attya Wrra és Christussa tötte.

Pál Apastol pedig, Act. 13 részében a Fiut és a szent Lelket ki reckeszi. Mert egy igéuel sem emleközi, sem a szent Lelekről, sem kedig amaz öröktől foguan valo Attyabol születet Fiuro, ki azon Isten volna, ki az Attya: Hanem arrol, a ki Daud királynac maguából valo.

Hogy kedig eszt a Christusnac emberségéről magyarázád, Az a magyarázat vgyan te ellened vagyon. Mert a minapi predicacioban, mellyet az én magyarázatom ellen helyhesztöttél vala, az Sidoknac irt Leuelénc első részéből, Aszt mondad, Hogy soholt ninczen az irásban, Hogy az ember Christus üdüziczen. Itt kedig Pál Apastol aszt mondia, Hogy az Israelnec üdüzítőiét Daudnac maguából hozta ki.

Harmadszor. Hogy szent Iánosnac 14: részéből bizonyítani akarod, Hogy az a három egy Isten legyen, Miért hogy Christus Wrunc aszt mondia: En, és az én Attyám, egyec vagyunc, Semmiképpen nem bizonyittya. Mert azoknac az igéknec igaz értelme a Christusnac töb igékből nyiluán vagyon. Az Attya, vgy mond, mindeneknél nagyob. Az Attyám adta ennékem az iuhokat. Senki ki nem vészi őket az én markombol. En, és az én Attyám egyec vagyunc. Nem aszt mondia: En, és az én Attyám, egy Isten

vagyunc, Hanem aszt mondia: Egyec vagyunc. Miben vadnac egyec? Az iuhoknac meg oltalmazássaban, Es az öröc életnec meg adássaban. Itéllye meg az Istenec gyülekezeti, Hogy ha innét bizonitatic, Hogy a három, Tudni illic az Attya, a Fiu, és szent Lélec egy Isten legyen. Auagy, Hogy mind a három egyszers mind az Egiptusnac fokságabol hozta ki az Israelnec népét.

Negyedszer: Bizonyitani akara Peter wram egy mondással, Mellyet monda, hogy irua volna 1. Iohan. 5: Mellyet így számlála elő: Harman vadnac, kic bizonságot tesz nec mennyben, Az Attya, a szolo Fia, és a Lélec: és e három egyec: De e mondásnac ninczen helye, Miért hogy nem szent Ianos irta meg: Hanem idegen toldás és földás, Es a régi igaz könyuekben nem talaltatic. De ha szinte be veszüc is: azért vgyan nem nagy füstet tesz nec aual. Mert inkább nekünc szolgál, hogy nem a mü ellenkezőknec. Szent Ianosnac 5. és, 15, részéből vilagos magyarázatot kivehetni ez igék nec. Az Attya bizonságot teszen az ő Fia felől. A Fia is bizonságot teszen ömaga felől, hogy ez világnac ő legyen vilagossága: A szent Lélec is a Christusrol teszen tanubizonságot. Ennec a háromnac bizonságtétele egyre néz. Mert a Göreg nyelwnec tulaydonsága szerént ennyit teszen: E háromnac bizonsága egyre megyen, Az az, Egyet valnac, és nem külembez nec egymástol, Tudni illic, Hogy az Attya Isten, a Christus által üdvözitet, és az öröc életet adia, Miképpen önenmaga Christus Wrunc erről szol, eszt monduan: A ki én bennem hiszen, Vallya az öröc életet. Ha ezokaért eszt e mondást elő kel venni, Tehát ez az ő igaz magyarázattya és értelme. Semmit nem szol pedig, Hogy a három egy Isten volna: Auagy, Hogy a három egyszers mind az Israel népét ki hozta volna Egiptusbol.

MELIVS PETER. Somma szerént, Kettőben forog a te dolgod. Első: Egy igéuel sem bizonyítod, Hogy czac az Attya legyen egyedül valo Isten. Masod. Valamelly irást citalunc: Iras ellen valo magyarázatot hosz rea. Eszt kérdem tőled, Honnét és müuel bizonyítod, Hogy Christus Wrunc ez igékbe: Az én Attyam mind eddig munkálkodot, En is munkálkodom, Hogy az wy testamentomnac az ő czelekedetiről szól, Es nem az ó testamentomnac?

DAVID FERENTZ. Leg előszer euel bizonyítom, Hogy az ó testamentomban mindeneket az Attya őmaga egyedül czeleködet. Az wy testamentomban penig az Attya, a Fiu által, Melly czelekedetec itt iratatnac meg.

MELIVS PETER. Nem szol az wy testamentomnac czelekedetiről, Hanem az ó testamentomnac czeleködetiről. Mert aszt mondia: Miképpen az Attya a halottakat fel tasmaszttya és meg eleuenyiti, Azonképpen a Fiu is, a kiket akar megeleuenit: Az Attya kedig eleytől fogua eleuenitet; Ezokaért a Fiu is. Touabba aszt mondia: Attyám, Minden a mi tiyed enyim: Es a mi enyim, tiyed. Ezokaért kettőt bizonyicz. Előszer: Hogy czac az Attya hoszta ki Egiptus foksagából a Sido népet. Masikat: Hogy Christus Wrunc szent Ianosnac öttödic reszében, az wy testamentomnac czelekedetiről szol.

DAVID FERENTZ. Hogy czac az Attya hoszta legyen ki a Sido népet Egiptus földeből, bőségessen megbizonyítottam, Es bizonságimat a szent irasbol meg nem feythettél. Hogy kedig kéuanod töllem, Hogy meg bizoniczam, Hogy Christus Wrunc is ielen valo czelekedettről szóllyon, Mellyeket az ő Attya ő általa czeleködet, Meg bizonyítom.

Leg előszer, Az ó testamentombeli czeleködetekről az

Attya Isten aszt kiálttya: Egyedül czac én czeleköttem és müueltem, és senki én velem. Itt kedig a Fiu aszt mond-ia: Semmit nem müuelhet a Fiu ömagatol, Hanem a mit latand, hogy az Attya czeleködic.

Masodszor. A ielen valo czeleködetekről szol Christus Wrunc, Nem az el multakrol, mellyec löttenec volna az ó testamentomban. Czeleködic (vgy mond) Nem, Czelekedet. Meg mutattya az Attya önekie: Nem, Meg mutatta az előt az ó testamentomban.

Harmadszor. Pál Apastol, az Ephesum varosbeliek- nec irt Leuelénece 1. és 3, részeiben, Az Attya Istenec Christus által valo czelekedetit, mellyekről itt szol Christus Wrunc, Aszt mondia, Hogy az üdönece betelleyesiteseben löttenece. Ha ó testamentombeli czeleködetec, mint te mondod: Tehat nem az üdönece beteljesstésben, hanem az előt löttenece.

Negyedszer. A Christus által valo czeleködetec, Elet- nec meg adássá, A halálbol meg szabadítás, Es az életnece szolgátatássá etc. mind a masodic Adamnac általa lötte- nec, Miképpen Pál Apastol 1. Cor. 15, tanit, monduán: A masodic Adam adatot meg eleuenitő Lélecké.

Ezeket immár rend szerént meg mértékeluén, Es Christus Wrunc vallássá mellé vetuén, Nyiluán meg tet- zic, Hogy itt az wy testamentomnac czelekedetiről szol.

Mert legelőszer aszt mondia: A Fiu ömagatol semmit nem czeleköthetic. Semmiképpen ez nem illic az ó tes- tamentombeli czelekedetökre, Holot az Isten mindeneket czeleködet ömagatol.

Masodszor: Az Attya szereti a Fiut, Es mindeneket meg mutat nekic, a kiket czeleködic. Nem mondia, A ki- ket az előt czeleködet.

Harmadszor: Az eleuenítésről szol, Melly az Halal-
nac meg rontássaban mutatic meg.

Negyedszer: Hogy minden itéletet adot az Attya, a
Fiunac. Ez kedig az itélet, Hogy ki nem hiszen az Isten-
nec Fiaban, Hogy az Istenec haragia marad azon. Az
itéletet pedig az ő Fianac adta. Mert ez által akaria
meg itélni ez vilagot: Acto. 10. 17. Rom. 2.

MELIVS PETER. Protestalunc, Hogy semmit nem fe-
lele arra, a mire felelni kel vala. Mü sem tagadiuc,
Hogy az Attya ki nem hozta volna az Izrael népét Egip-
tusnac fokságából, Es hogy az ne legyen a teremto: De
aszt mondiuc, Hogy nem czac az Attya, Hanem a Fiu is,
és a szent Lélec.

CEGLEDI GYÖRGY VARADI PREDICATOR.

Hogy ha czac az Attya hozta ki a Sido népet Egip-
tusbol, Hát nem igaz leszen Pál Apastolnac vallása, 1.
Cor. 10, holott aszt mondia, Hogy a Christus hozta ki.
De igaz Pál Apastol vallása.

DAVID FERENTZ. Bezeg hamar talala a iambor a
tzöueket. Aszt kened Pál Apastolra, mellyről soha semmit
nem irt. Soholt nem mondia Pál Apastol, Hogy Christus
hozta legyen ki a Sido népet Egiptusnac fokságabol.

CEGLEDI GYÖRGY. Felséges wram: Felséged münékünc
megboczásson: A soc villangásnac vége nem leszen, ha
röuid sommaban az vetélködést be nem foglallyuc. Mü aszt
mondiuc, Hogy nem czac az Attya, Hanem a három egy-
szers mind, Tudni illic, Az Attya, a Fiu, és a szent Lélec
hozta ki Egiptusnac fokságabol a Sido népet. Ferentz
wram pedig aszt vallya, Hogy czac az Attya. De én meg
bizonyitom, Hogy nem czac az Attya. Valakiknec a termé-
szetec egy, Egyenlő azzoknac a czeleködetec is. De az
Attyanac, Fiunac és szent Lélekneç egy természetec:
Azért czeleködetec is egy.

KOZARVARI PAL, [COLOSUARI PREDICATOR.

Bizonyicz meg, György wram, mind a kettőt: Elsőt, Hogy kiknec egy természetec vagyon, Hogy egyenlő czelekedetek is legyen. Masikat: Hogy mind harmon hosztac legyen ki a Sido népet Egiptusnac foksagából.

CEGLEDI GYÖRGY. Pál Apastol bizonyittyua, 1. Cor. 10. Heb. 2.

KOZARVARI PAL. Pál Apastol soholt nem bizonyittyua. Ott kedig, a hol te mondod, ninczen betü szerént. Semmit nem bizonyitasz euel. Az igen hituán féle argumentom ez, György wram. Mert mind az első, mind a masic mondas hamis. Ezokaért töd toua, és mást hoz elő, iobbat annal.

MELIVS PETER. Mü aszt vallyuc, Hogy az egy Isten hoszta ki az Israel népét a fokságbol: De ez az egy Isten nem czac az Attya, Hanem a Fiu is, és a szent Lélec.

Esa. 63. Bizonyittyuc kedig Esaiasnac, 63, részéből. Mert a Propheta nem czac az Attyarol szól, Hanem a Fiuról is, és a szent Lélekről. Szol a Fiuról, Mikoron aszt mondia. Kiczoda, a ki Edombol iő bemarttot öltezetöckel Botzrabol? Az Attyarol pedig a köuetközendő igékben: Az Iehouánac kegyelmességéről emleközem etc. A szent Lélekről: Hol vagyon az, a ki kihoszta őket a tengerből, az ő nyainac pasztoriuál egyetemben? Hol vagyon az, ki ő közöiec helyhesztötte az ő szentinec Lelket, Auagy, az ő szent Lelket? Es ez igéc vtán igy köuetközic, mint egy ártatlan állat, melly a mezőben iár: Az Wrnac Lelke volt ő vezérlőie. A Fiuról pedig vilagosban: Az ő ortzaiánac Angyala szabadította meg őket. Moses ötödic könyuéne 32, részében igy szol az irás: A Iehoua őmaga szabadita meg őket, és nyugotattá őket.

Dent. 32.

DAVID FERENTZ. Ez Esaiasnac bizonságaban, Sem az

nem bizonyítatic, Hogy a három egyszers mind hozta volna ki a népet, Sem aszt, Hogy a három egy Isten legyen.

Az első részében ennec a bizonságnac iövendő mondas vagyon a Christusnac halálarol, melly ielen képpen mutatic meg, holot még iövendő vala, A bizonyos voltaért, Es ebben az ő vérénec kiontássa, és kénszenuedesse abrasztatic meg: Mellynec feltamadássa után a poganoc adandoc volnanac önekie örökségül, az egész birodalommal egyetembe.

Panaszolkodássa is, vgy mint ielen a kereszfán iratatic meg a Prophetatol, Müvel hogy semmi segítöie nem volt. Azért kiált vala: En Istenem, Miért hadtal el engemet?

Az vtán, az Attya Istenec képébe szol a Propheta, Es a népnece hálaadatlanságot feddi meg, Hogy ő felöle el feltekösztenec, Miképpen Esaiasnac első részében is panaszkodic az Isten, Hogy az öker az ő wranac gyaszlát meg ismeri, és a szamar az ő gazdaiát.

Elő számláluán azért minden halaadatlansagokat, és gonosz czeleködetöket, Mind azon által a Propheta meg mutatya, Hogy a kegyelmességet töllec el nem vontta, Hanem az ő ortzaiánac Angyala által meg szabadította őket, hordozuán őket a pusztában. Ez az Angyal nem a Christus volt. Mert ingyen sem születött vala még, Nem hogy immár meg kenetet volna, hogy Christussa lött volna. Nyiluan mondia pedig az irás, Hogy az Iehoua aszt mondia: fel nem megyec veletec, Hanem az én Angyalomat boczatom fel tü veletec.

Az vtán aszt mondia: Az Wrnac Lelke vissele őket az ő pásztorial egyetemben. Mert az Isten az ő Lelkét hely-

hesztötte vala Mosesben és a több hadnagyokban, Es az ő hatalmas ereiénece általa czeleködic vala. Egyiket sem mondia Esaias, Auagy hogy az Istenec fia a Christus, hozta volna ki, Auagy a szent Lélec hozta volna ki, Auagy az három egyszers mind, Auagy hogy a három egy Isten volna. Mert eszt kellene Melius Peternece az ő tarsaiual meg bizonyítani.

De nem hogy bizonyitanánac Esaiasnac e mondással: Sőt inkább ez a bizonság, a mü vallássunkat bizonyítja és erősíti, Tudni illic, Hogy az Attya Isten egyedül hozta ki, Es ielen voltat az ő Angyala által mutatta meg. Somma szerént azért itt a kihozássanac modia adatic előnkbe, Nem az, Hogy harman egyszers mind hoztác volna ki.

MELIVS PETER. Ferentz wramtol ezt kéuanyuc vala, Hogy meg bizonyicza, Hogy czac az Attya hozta ki a Sido népet Egiptusból. De nem bizonyita. Mü kedig bizonyítóc, Hogy nem czac az Attya, Hanem a Fiu is, és a szent Lélec, 1. Cor. 10. Heb. 3.

Hogy pedig Esaiásnac, 63, részében mind az három neuesztesséc és meg bizonyitasséc, hogy ők hoztác legyen ki, Ecképpen bizonyitom. Betü szerént neuesztetic az Attya: Te vagy, vgy mond, a mü Attyánc. Abraham nem tudot minket. A Fiurok kedig hogy szollyon, hárommal bizonyitom. Leg előszer. Mert a Christus hozta ki az Izrael népet: Mert Gen. 15. 31. 32, mikoron Abrahammal és Iacobbal szol az Angyal: En Iehoua hozom ki a te népedet. Vgyan ottan mindiarást az Wrnac abrazattyánac neuesztetic az Angyal, melly szolt az atyáckal, Az lelki kőszickla a Christus, 1. Cor. 10. Erről szol [itt Esaias e helyen, Mikor aszt mondia, Hogy az ő ortzaiánac Angyala szabadította meg őket.

Szent Daud, a Soltar könywnec, 63, részében ezent bizonyittya, Es a Christust Iehouanac, Elohimnac, Iáhnac, aruác attyánac, szent Istenec, ki az ő népét kihosza, Ki az ő népe előtt iárt a pusztaba, Ki fel ment a magasságban, Melly igéket Pál Apostol, Eph. 4. a Christusrol magyarázza. Ezokaért eszt mondom, Hogy Pál Apostol nyilúan bizonyittya, Hogy az Iesus Christus legyen az, ki a pusztaban hordosza és visselte az Israel népet. Mert mennyből, sem az Attya, sem pedig a Christus embersége alla nem szállot, Hanem a Fiu Isten alla szállot, Azon ment esmeg fel minden egeknek felötte, Eph. 4. Psal. 68.

Ezent mondiuc a szent Lélec felől is. Mert szent Daud 94, enekeben panaszkodic, Hogy a pusztaban az Isten meg kesertötte az ő népe. Pál Apostol kedig, Heb. 3, szent Lélekről magyarázza. Inkáb akarom én az Istenec Lelkénecc magyarázattyát köuetnem, melly nem hazud, Hogy nem mint a tiyedet. Ezenképpen bizonyitatic 2. Samuel. 7, Holott az irás eszt mondia: Az Istenec mentenec el, és meg szabaditottác a népet. Nem soc Istenec vadnac, hanem czac egy, a természetre valo nézue, Istenknecc mondatnac a tulaydonságokra valo nézue: Mert harman vadnac: Tudni illic, Attya, Fiu, és a szent Lélec.

Mostan immár meg felelec a te hamis magyarázatra. Aszt mondad: Hogy Esa. 63, részében a Christusnac iöuendő halaláról szol. En kedig aszt mondom, Hogy az irás a Christusrol két képpen szol: Elöszer, Test szerént, Vgy mint bizony emberről. Masodsor, Vgy mint Istenről, melly egyenlő az ő mennyei szent Attyához, Rom. 1. Mindeniket meg bizonyitom ezen Prophe-tanac irásabol. Mikor emleközie az vérnecc ki ontassáról, Esa. 63.

aszt mondom, Hogy az iöuendö emberségben valo halál-
rol szol. Mikor kedig szol a czeleködetökröl, és az Israel
népének kihozássarol, Vgy mint elmult dologrol, szol - az
ö Istensegéröl, Mint az igékben nyiluan vagyon: Az én
boszszuállássomnac napiai az én szüuemben: Az én saiát
karom szabadita meg engemet, Az ielen valo Fiuro! szol,
Nem az emberségröl. Mert miképpen az Apastoli czele-
ködettröl irt könywnec 10, részében irua vagyon, Az
emberségnek adatott az hatalom, De az Istenségnek sa-
iáttya volt, nem adatott. A menyében ember, adatott az
itélet ö nekie. A menyében Isten, Az élet vgy vagyon
ömagaban, mint az Attyában: Ioh. 5.

Spal. 2. 1)

Touábba, Holot aszt mondad, Hogy Esaiasnak az ö
mondássa együt iar szent Daud Soltár könyuének maso-
dic részéuel, Arra aszt felelem. Hogy ott is két képpen
szol az irás a Christusrol. Elöszer, Az ö Istensegéröl, és
öröcké valo fiusagárol. Mert aszt mondia: Ma szültelec
én tégedet, Miképpen Pál Apastol, Heb. 1, eszt bizo-
nyittya. Masodszor, Az ö testéröl és embersegéröl szol.
Mert kenetet, Es Sionnac hegyen királlya kenetet. Holot
immar az irás külemb külemb képpen szol a Christusrol,
Semmiképpen nem kel ezeket eszue zurnunc zauarnunc.
Mert Pál Apastol ez igéket, Ma szültelec én tégedet,
Acto. 13, az ö fel tamadássa felöl magyarázza. Azont a
Sidoknac irt leuelének 5, részében, az ö Papságarol valo
fel szenteléséröl. Azért abban az énekben Daud Propheta
harom képpen szol, Neha az Attyárol, Neha az öröcké
valo Fiuro! Neha kedig az ö testeröl. Soha kedig meg
nem bizonyitod, Hogy az Isten az ö lelke által nem
hoszta volna ki az ö népét, és meg nyugotatta. Itt kedig
aszt mondia, Hogy az ö ortzaiánac Angyala hozta ki,
és az Ienouánac Lelke. Egyenesítsed öszue ezeket az irás-
nac folyassa szerént.

¹⁾ Psal. 2.

Holot aszt mondod, Hogy az Isten az ő népéuel fel nem akart menni az ígéretnec földében, Vgy vagyon: Mert meg haragut vala reaioc. De azvtán Moses, Hogy aszt monda, Hogy semmiképpen nem akarna indulni a néppel, Hogy ha az Iehoua el nem menne vélec. Meg ígére, Hogy el akarna menni vélec. A Királyokrol irt könywnec masodic részében ecképpen szol az Isten: En Iehoua, ki tüteket kihosztalac Egiptusnac fokságabol, Meg esküttem a tü attyaitoknac. A teremtet Angyal nem esküt meg. Ha egy betüuel meg bizonyithatod, hogy teremtet Angyal volt, ki a Sido népet ki hozta: győzedelmes légy.

Végezetre aszt mondád: Hogy az első teremtés az Attyaé, nem a Fiué, sem a szent Lélecké. Hogy az hamis legyen, Meg bizonyitom. Mert szent Daud 102, énekében, Az Sidoknac irt leuelénece első részében ez ígéc hozattatnac be: Te Iehoua (vgy mond) kezdetben fondaltad a földet, Az egec te kezeidnec munkai. Ezeket Pál Apastol a Christusrol magyarázza, és nem az Attyarol, Iol lehet, az Attyat és a szent Lelket ki nem reckesztem. Hármát mond kedig a Christusrol: Első, Hogy Iehoua. Masod, Hogy Istenec Fia. Harmadic, Hogy mindeneknec teremteie, és meg wyitoia legyen. Aszt mondád, Hogy Esaias az Israel népénece ki hozássanac módiát iria meg, Nem eszt, Hogy mind harman egyszers mind hoztác volna ki. De ez nyiluán vagyon Esaiasnac irássabol, Hogy aszt magyarázza, Ki hozta legyen ki őket: Nem aszt, Mi modon hozta legyen ki őket.

DAVID FERENTZ. Bő beszéddel szolla Peter wram: De hogy mü eszünkbe vehessüc az vetélködésnec cickelit, Röüideden szoloc. Eszt akara bizonyítani, Hogy nem ezac az Attya hozta ki a Sido népet Egiptusbol, Hanem a Fiu is, és a szent Lélec. Es hogy az az Angyal, teremtet Angyal nem lehetet.

Ez az okoskodás semmiképpen meg nem állhat, Imez irássoknac bizonságtételeért.

Leg előszer, Christus Wrunc, szent Ianosnac 15, részében eszt mondia, Hogy semmit el nem titkolt azokban, a mellyeket hallot és látot az ő mennyei szent Attyától. Soholt kedig nem emleközie arról, és nem mondia, Hogy az ő Attyauaal egyetembe hozta volna ki a Sido népet Egiptusnac foksagából. Es halalánac oraián, mikor fel kiálta, Hogy mindenec meg tekélettenec, Meg mutattá, Miczoda czeleködeti voltanac ő nekie, Es az ő teste mire nézet.

Masodszor: Nem hogy az ő ortzaianac Angyala bizonyitana, Hogy a Christus volt volna az: Sőt inkább aszt bizonyittya, Hogy nem a Christus volt: Mert a Christus az vtán született a szüzneec méhéből.

Harmadszor: A Christus a feltamadasnac vtánna eszt mondia az ő tanyituányinac: Lássátoc és tapasztollyátoc meg: Mert a lélekneec ninczen teste és teteme, miképpen láttjátoc, hogy ennékem vagyon. Ha az ó testamentomban ferfui abrazatban, és üdö szerént valo testneec felvételében meg ielent volna, Semmiképpen Christus Wrunc vallástételéneec az ő igassága meg nem maradhatna.

Negyedszer: Hogy aszt az Angyalt mondod, hogy Christus volt, Es Esaiasbol, és Malachiasból, bizonyítani akarod: Szinte aual győzetetel meg. Mert Isaias a szüz Mariától születendő Christusról szol, Melly még ackoron nem születet vala: Es iöuendöbe mondia, Hogy a nagy tanácznac Angyalánac hiuatatic. Malachias is az iöuendéről szol, A ki iöuendö vala az wrnac templomaba.

Ötödyszer, Soholt az egész ó testamentomba betü szerént nem találod, Hogy a Christus Istenneec Fia neuesztötnéc, ki ackoron ielen léuén meg ielent volna az

Attyáknac, auagy valamit szolt volna. Köuetközéssekből a mi bizonyitatic, érettlen és semmire kellő. Mert ha az vgy volna, Semmiképpen az Apastaloknac irássa, és az Istenec igassága meg nem álhatna. Mert a szent Apastoloc, és az Euangelistác, mikor a Christust magyaráz zac, Az ő elküldéséről, és testben valo el ieuételéről emléköznec, Nem ez előtt valorol, Ki nem boczattot, Auagy a szüztől nem születet.

Ha az előtt Angyali formaban a Christus meg ielent, Semmiképpen Pál Apastolnac az ő beszéde meg nem álhat, 1. Tim. 3, mikor aszt mondia: A testben meg ielenuén az Isten, Hirdetett az poganoknac, és látatott az Angyaloktol. Ha az előtt láttatott: Miképpen mondia, Hogy akkor látatott?

Hatodszor: Szent Ionosnac vallástétele sem álhatna, Holot aszt mondia: Hogy az az Antichristus, ki tagadia, Hogy a Christus testben nem iöt, Auagy a test előtt, Auagy a test köuül, valami Angyali, auagy egyéb abrazatba.

Hetedszer: A szent irás azokat az Angyalokat soholt nem neuezi Isten Fiánac, Auagy Iesus Christusnac. Nagy vakmerőség pedig, az irásnac igasságát fel forgatni, és ahol Angyalokat neuez, Isten Fiat ott magyarázni.

Hogy aszt mondad, Hogy nyertes legyec, ha meg bizonyitom, hogy teremtet Angyal lött legyen, a ki kihosza az Israel népét Egiptusbol, Im eképpen bizonyitom.

Leg előszer: E szolásnac modiai egy arant vetetnec Hogy az Angyaloc töremtetec, Es nem teremtoe etc. az irásban: Az Iehoua szolt. Az Iehouanac Angyala szólt: Mert az Iehoua, az ő szolgai által, az teremtet Angyaloc által szólt, Mint szent Pál bizonyittyta, Heb. 1.

Masodszor: Hiszem meg engeded, Hogy azon Isten,

ki kihozta az népét Egiptusnac fokságából, vgyan azon adta legyen ki a törvényt az ő népének. Pál Apastol kedig, Gal. 3, aszt mondia, Hogy Moses Közbe iaro léuén Isten közet, és a nép közet, az Angyaloc által vötte a törvént. Angyaloc által mondon, Nem egyről: Hogy meg érczed nyiluán, Hogy teremtet angyaloc voltanac. Mert tünéktec az teremtetlen Angyal, az Iesus Christus, czac egy Angyal.

Azonképpen a Sidóknac irt leuelének masodic részében ezen bizonyitatic: Mert eképpen szol szent Pál: Hogy ha a Beszéd, melly az Angyaloc által mondatatott, meg erőssitött etc, Latodé Hogy Angyalokról szol: Es meg magyarázza, Miképpen szolt az Isten, az ó testamntomban.

Végezetre: Szent Istuán, Act. 7, az ó törvényben lött historiakat a szent Attyákról elő számlallya, és nyiluán bizonyittya, Hogy Angyaloc által löt a dolog. Miert pedig, hogy a Christus vallassaért holt meg, Igaz Martir nem lött volna, Hogy ha ebben a Christus tisztességet nem oltalmazta volna, és meg nem vallotta volna, Hogy azzoc az Angyaloc a Christus volt volna. Erről pedig egy szoual sem emleközic. Hogy a három egyszers mind hozta volna ki a Sido népet.

Még is bizonyittya Peter wram, szent Daudnac Soltarabol, Psal. 68, Miért hogy ott a Propheta, az Israel népének Istenéről emleközic a kezdetiben annac az éneknek: De az a magyarázat semmiképpen meg nem álhat. Mert Act. 3. és 5, az, 'az Isten ki legyen, meg magyaráztatic, Tudni illic, A mü Christusunknac az ő áldot szent Attya. Es vtánna vetetic: Hogy ez az ő Fiát, az ő igéreti szerént meg adta és felmagasztalta. De müuel erőssiti az ő dolgát Pál Apastol? Vgy mond, Ez

igéret: Fel mentél magasságban. és aiándékokat vettél az emberektől. A Christusra magyarázza. Azért ez következés belőle, Hogy az Israelnek Istene legyen a Christus, De lássuc meg, hogy ha igaz e következés.

AZ. N. BEKES GASPÁR etc. Wrunc ő Felsége ezt paranczolja, Hogy holnapra hagyad feleletet Ferencz wram. Ha a másik félre volna a felelet, el nem hagyatnaia.
